

НАВЧАННЯ ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНОМУ ЧИТАННЮ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ У ВНЗ

Химай Наталія

Національний технічний університет України «Київський
політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Анотація

У статті розглядається поняття читання як виду мовленнєвої діяльності. Проаналізовано роль читання при навчанні іноземних мов у вищих навчальних закладах. Особливу увагу приділено ознайомлювальному читанню професійно-орієнтованої літератури. Надано визначення й основні риси ознайомлювального читання. Розглянуто вправи, спрямовані на розвиток його навичок.

Ключові слова: іноземна мова, процес читання, текст, ознайомлювальне читання, професійно-орієнтована література.

Найбільш важливою навичкою для тих, хто вивчає іноземну мову в академічному контексті є читання. Щоб читання було значущим, воно повинно супроводжуватися розумінням. Саме в процесі читання автор передає зміст читачеві. Таким чином, розуміння прочитаного згідно з Андерсоном [1] - це інтерактивний розумовий процес між лінгвістичними знаннями читача, його знанням світу і знанням певної теми. Це очевидно, тому що не можна відокремити зміст від інформації. Важливість будь-якої інформації полягає в сенсі, який читач отримує в процесі читання. Розуміння прочитаного залежить від двох однаково важливих навичок, а саме розуміння мови та розшифровки. Розшифровка означає здатність читачів розпізнавати й обробляти письмову інформацію [2].

Читання є активним процесом, воно охоплює не тільки отримання інформації, але й інтерпретацію прочитаного (передачу інформації). Залежно від цільової установки розрізняють переглядове, ознайомлювальне, вивчаюче та пошукове читання [3].

Будучи студентами вищого навчального закладу, учні повинні бути знайомі зі всіма чотирма типами читання, незалежно від своєї спеціалізації або галузі

навчання. У вищих технічних навчальних закладах особлива увага приділяється читанню професійно-орієнтованої літератури, інтеграції іноземної мови зі спеціальними дисциплінами для отримання додаткових професійних знань і формування професійно значущих особистісних якостей. Навчання читанню спеціальних текстів доцільно починати з завдань, що сприяють формуванню вміння переглядового і пошукового читання, оскільки фахівцеві необхідно вміти швидко знайомитися з великим обсягом інформації.

Розглянемо ознайомлювальне читання. Характерним для нього є те, що приступаючи до читання, читач не ставить перед собою завдання подальшого використання отриманої інформації, він лише бере її до відома. Тому у нього немає установки на обов'язкове запам'ятовування фактів та їх аналіз. Цей вид читання є найбільш поширеним в повсякденному житті людини, наприклад, читання інтернет - матеріалів, газет, журналів, художньої літератури. Опановування цим видом читання в кінцевому підсумку визначає, чи буде випускник університету, бакалавр або магістр, більш, або менш регулярно читати цікаву фахову літературу іноземною мовою.

До умінь ознайомлювального читання можна віднести наступні: прогнозування змісту за заголовком / вступом, зоровою наочністю; визначення головної думки; відокремлення головної інформації від другорядної, фактичної від гіпотетичної; використання виносок (ключових слів, реалій та ін.) як опори для розуміння; встановлення логічного / хронологічного зв'язку фактів і подій.

Вправи, які використовуються для навчання ознайомлювальному читанню, доцільно будувати на елементах тексту (абзацах) і на цілих текстах. Відпрацювання того чи іншого вміння на елементах тексту дозволяє скоротити час роботи й виконати більшу кількість навчальних вправ. Такими можуть бути наступні завдання: прочитайте заголовок тексту і постарайтеся визначити його основну тему; читайте абзац за абзацом, відзначаючи в кожному речення, що несуть головну інформацію, і речення, в яких міститься додаткова, другорядна інформація; визначте ступінь важливості абзаців, відзначте абзаци, які містять

більш важливу інформацію, і абзаци, які містять другорядну за значенням інформацію; узагальніть інформацію з кожного абзацу, в єдине ціле [4].

Таким чином, процес читання - це не просто питання вилучення інформації з тексту, а процес, який активує в розумі читача діапазон знань, який використовує читач, і який, у свою чергу, може бути визначений і розширений новою інформацією з тексту. Читання - це взаємодія між читачем і текстом. В результаті читання здійснюється процес отримання інформації, а це, у свою чергу, має практичну важливість для майбутньої професійної діяльності фахівця.

Література

1. Anderson R. C. Role of the Reader's Schema in Comprehension, Learning and Memory / Anderson R. C. // Theoretical Models and Processes of Reading (5 th ed.) / Anderson R. C.. – Newark: International Reading Association, 2004. – С. 594–606.
2. Khor Ching Pey. Relationship between Oral Reading Fluency and Reading Comprehension among ESL Students / Khor Ching Pey, Low Hui Min, Lee Lay Wah. // GEMA Online ® Journal of Language Studies. – 2014. – №14. – С. 19–32.
3. Фоломкина С. К. Обучение чтению на иностранном языке в неязыковом вузе / С. К. Фоломкина. – Москва: Высшая школа, 2005. – 255 с.
4. Методика обучения учащихся стратегиям идентификации слова в процессе чтения иноязычных текстов электронных периодических изданий [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу:
https://studbooks.net/1926316/pedagogika/metodika_obucheniya_uchaschihsya_strategiyam_identifikatsii_slova_protssesse_chteniya_inoyazychnyh_tekstov_elektronnyh.
5. Комарова Е. В. Ознакомительное чтение в процессе преподавания иностранного языка в техническом вузе / Елена Васильевна Комарова. // Молодой учёный. – 2015. – №7. – С. 282–284.
6. Brown, H Douglas. Language assessment: principles and classroom practice / Brown, H Douglas. – USA: San Fransisco State University, 2004. – 324 с.